

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Яворівського
національного природного парку
С. Маруняк
2024 р.

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ
ТА МІЖНАРОДНУ ДІЯЛЬНІСТЬ
ЯВОРІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ
ЗА 2023 РІК

**Інформація про підсумки науково-дослідної діяльності
Яворівського національного природного парку за 2023 рік**

1. Організація наукової та науково-технічної діяльності установи ПЗФ.

1.1. Наявність та склад наукових підрозділів, у тому числі природоохоронних науково-дослідних відділень. Відповідальний працівник за організацію наукової діяльності установи ПЗФ.

Науково-дослідною роботою займається науково-дослідний відділ. В структурі парку є Центр з розведення та збереження нащадків диких коней тарпанів та два природоохоронні науково-дослідні відділення. Відповідальний працівник за організацію наукової діяльності установи – начальник науково-дослідного відділу Любинець І.П.

Науково-дослідний відділ	
Начальник науково-дослідного відділу	Любинець Ірина Павлівна
Науковий співробітник	Стельмах Сергій Михайлович
Молодший науковий співробітник	Годованець Оксана Борисівна
Молодший науковий співробітник	Куриляк Віктор Михайлович (0,25 окладу з 06.01. по 17.02.2023 р.)
Молодший науковий співробітник	Кузярін Олександр Тимофійович (0,25 окладу з 04.05. по 30.11.2023 р.)
Молодший науковий співробітник	Гузій Тарас Анатолійович (0,5 окладу з 07.04.2023 р.)
Центр з розведення та збереження нащадків диких коней тарпанів	
Начальник центру	Антоненко Марія Зіновіївна
Конюх	Чорний Юрій Ярославович
Конюх	Якубляк Степен Іванович
Природоохоронник VI розряду	Мурський Василь Ількович
Природоохоронник VI розряду	Чорноус Анатолій Петрович
Янівське природоохоронне науково-дослідне відділення	
Начальника відділення	Гавронський Стефан Володимирович
Майстер з охорони природи	Бундз Микола Юрійович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Березовський Олег Валентинович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Кульчицький Іван Михайлович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Андрушевський Микола Іванович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Кучма Михайло Михайлович
Млинківське природоохоронне науково-дослідне відділення	
Начальник відділення	Занік Олег Дмитрович
Майстер з охорони природи	Вакантна посада
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Білик Ігор Романович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Поросюк Володимир Іванович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Грень Юрій Павлович
Інспектор з охорони ПЗФ I категорії	Кучма Володимир Михайлович

1.2. Відомості про підвищення кваліфікації працівників наукових підрозділів шляхом участі в навчаннях, семінарах, стажуванні тощо.

Любинець І.П. – начальник науково-дослідного відділу, підвищення кваліфікації за загальною короткостроковою програмою «ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО», проведеною Проектом USAID «Підвищення ефективності роботи та підзвітності органів місцевого самоврядування» («ГОВЕРЛА») 22-23 травня 2023 року.

2. Наукова та науково-технічна діяльність.

2.1. Відомості про виконання програми Літопису природи, основні досягнення установи ПЗФ протягом року, проблеми виконання.

Співробітниками наукового відділу продовжено роботи за програмою Літопису природи згідно методичного посібника (Андрієнко Т.Л., Попович С.Ю., Парчук Г.В. та ін. "Програма Літопису природи для заповідників та національних парків", 2002 р.). Підготовлено та здано двадцять третій том Літопису природи за 2022 р. До двадцять четвертого тому Літопису природи зібрано польові матеріали за основними розділами. Ведеться камеральна обробка матеріалів.

2.2. Відомості про виконання установою ПЗФ наукових робіт, що не пов'язані з програмою Літопису природи для установ ПЗФ (назва теми, замовник/виконавець, стисла характеристика стану виконання робіт, отримані результати).

Не проводилися.

2.3. Відомості про виконання на території установи ПЗФ наукових робіт іншими установами/організаціями (замовник/виконавець, стислий зміст і результати досліджень).

Не проводилися.

2.4. Відомості про видання наукових робіт:

Вийшло друком 19 публікацій: 2 наукових статті та 17 матеріалів конференцій:

1. *N. Liubynets, I. Liubynets. RARE COMPONENT OF MARSH COMMUNITIES WITH OXYCOCCUS PALUSTRIS IN THE TERRITORY OF THE BIOSPHERE RESERVE «ROZTOCHYA».* Journal of science. Lyon №40, 2023. С. 5-9.

2. *Стельмах С.* Олень благородний в Українському Розточчі. Досвід організації та функціонування об'єктів природно-заповідного фонду Волино-Поділля: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Кременець, 25-26 травня 2023 р.). Кременець, 2023. С. 214-216. [Електронне видання].

3. *Сергій Маруняк, Ірина Любинець.* Співпраця Яворівського національного природного парку з вищими навчальними закладами на прикладі Географічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка. Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 140-річчю географії у Львівському університеті ГЕОГРАФІЧНА ОСВІТА І НАУКА: ВИКЛИКИ І ПОСТУП Україна, м. Львів, 18–20 травня 2023 р. С.

4. *Маруняк С.С., Куриляк В.М.* Створення мережі моніторингових пробних площ на території Яворівського НПП Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 174-180.

5. *Стельмах С. М.* Сучасний стан популяції оленевих в Українському Розточчі. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції присвяченої 25-й річниці створення Яворівського НПП (сmt Івано-Франкове 2023). С. 248-252. [Електронне видання].

6. *Стельмах С.* Деякі аспекти поведінки куниці лісової у зимовий період в умовах Розточчя. Стан біорізноманіття екосистем Шацького НПП та інших природоохоронних територій. Матеріали Всеукраїнської наукової конференції (7-10 вересня 2023 р. м. Львів). Львів СПОЛОМ. 2023. С. 83-85. [Друковане видання].

7. *Годованець О.Б.* Застосування природотерапії у роботі з підростаючим поколінням. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченї 25-

річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 289-292.

8. *Годованець О.Б.* Пункти фенологічних спостережень у Яворівському національному природному парку. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 71-74.

9. *Біляк М.В.* Особливість та ефективність заходів організаційного становлення Яворівського НПП. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 7-28.

10. *Грицина М.Р., Саламон І., Любинець І.П., Колещук О.І.* Ефіроолійні рослини Яворівського НПП. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 75-85.

11. *Гузій Т.А.* Облік птахів на природно-заповідних територіях із перевагою закритих типів ландшафтів. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 86-89.

12. *Кузярін О.Т., Любинець І.П.* До інвентаризації флори Яворівського НПП: нові види судинних рослин. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 146-154.

13. *Лисак Г.А., Хірівський П.Р., Дацко Т.М., Любинець І.П.* Використання фіто та аромотерапії у рекреаційних зонах Яворівського НПП. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 303-307.

14. *Любинець І.П.* Використання природотерапевтичних технологій в рекреаційній діяльності Яворівського НПП. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 308-313.

15. *Хомин І.Г., Любинець І.П., Кузярін О.Т., Любинець Н.Ю.* Знахідка верби чорничної (*Salix myrtilloides* L.) на території Розточчя. Сучасний стан збереження природного різноманіття та сталого використання ресурсів природно-заповідних територій. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення Яворівського національного природного парку (сmt Івано-Франкове, липень 2023 р.). С. 270-273.

16. *Годованець О.Б.* Метеорологічна характеристика сезонів Яворівського національного природного парку. «Шляхи збереження природних екосистем»: матеріали Всеукраїнської наукової конференції до 95-річчя природного заповідника «Михайлівська цілина» (Суми, липень 2023 р.). С. 105-110.

17. *Стельмах С.М.* Куріпка сіра на північному заході Прєкарпаття. «Шляхи збереження природних екосистем»: матеріали Всеукраїнської наукової конференції до 95-річчя природного заповідника «Михайлівська цілина» (Суми, липень 2023 р.). С. 203-205.

18. *Смірнов Н.А., Гузій Т.А., Любинець І.П., Андрійшин Б.О.* Доповнення до батрахофауни Яворівського національного природного парку: жаба прудка (*Rana dalmatina*). Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень. Матеріали шостої міжнародної науково-практичної конференції (сміт Притула, Чернівецька область, жовтень 2023 р.). С.64-66.

19. *Годованець О.Б.* Шляхи виховання екологічної культури з досвіду роботи Яворівського національного природного парку. Екологія і раціональне природокористування: освіта, наука і практика [Електронний ресурс]: матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Ломжа-Житомир, 15.11.2023 / За наук. ред.: Зоя Шарлович, Януш Лісовські, Руслана Романюк. Частина 1. Видавець: MANS w Łomży, 2023. С. 122-127.

3) відомості про працівника наукового підрозділу, який опублікував найбільшу кількість робіт (П.І.Б., посада, науковий ступінь, стаж наукової роботи);

Найбільшу кількість робіт (8) за звітний період опублікувала Любинець Ірина Павлівна (на посаді начальника науково-дослідного відділу з 2008 р., загальний стаж роботи в ЯНПП – 20 років).

4) дисертанти (П.І.Б., посада) і назви дисертацій (представлених до захисту, захищених, у процесі підготовки).

Любинець І.П. – начальник науково-дослідного відділу, «Морфологічні особливості рідкісних рослин лісових фітоценозів Українського Розточчя» (у процесі підготовки);

Годованець О.Б. – молодший науковий співробітник, «Біоекологічні аспекти збереження фіторізноманіття лісових екосистем Розточчя (на прикладі Яворівського НПП)» (у процесі підготовки).

2.5. Відомості про розроблені природоохоронні рекомендації та рекомендації щодо збереження історико-культурних цінностей.

Розроблено рекомендації щодо збереження верби чорничної на території Новояворівської ОТГ.

2.6. Інформація про проведені навчання, семінари, обмін досвідом працівників установи ПЗФ з іншими установами, підприємствами та організаціями.

На базі Яворівського НПП проведено:

- круглий стіл із фахівцями туристичного обслуговування щодо обговорення рекреаційно-туристичної діяльності на Розточчі;
- науково-практичний семінар «Використання природних ресурсів та інфраструктури Яворівського НПП у формуванні патріотичних мотивів та оздоровленні учнівської молоді», з вчителями Ліцею №75 ім. Лесі Українки м. Львова;
- семінар-практикум за участю географічного факультету ЛНУ ім. Івана-Франка, відділів освіти Івано-Франківської ОТГ, на тему «Роль вчителя географії в організації співпраці з Яворівським НПП з питань екоосвітньої діяльності»;
- семінар «Роль Яворівського НПП у формуванні патріотичного виховання учнівської молоді», за участю педагогів та учнів старших класів Домажирського ЗЗСО І-ІІ ступенів;
- семінар-практикум «Використання природних ресурсів, об'єктів інфраструктури та природотерапії Яворівського НПП в екологічному, патріотичному вихованні та оздоровленні учнівської молоді», із учителями початкових класів, директорами та вихователями ЗДО Жовківської ОТГ за участю викладачів факультету агротехнологій та екології Львівського національного університету природокористування;
- навчання для працівників служби державної охорони парку на тему «*Міжнародні конвенції*»;
- 6 занять для вчителів природничих дисциплін – слухачів спецкурсу: Екологічна грамотність та популяризація здоров'язбереження в сучасному освітньому просторі: «*Яворівський НПП – 25 років на Розточчі*», «*Застосування технологій природотерапії для підростаючого покоління*», «*Магніти Яворівського НПП*»; «*Використання*

природотерапевтичних технологій в рекреаційній діяльності Яворівського НПП», «Застосування природотерапії у роботі Яворівського НПП».

- заняття з учнями 5-го класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Яворівський НПП – природоохоронна установа» - 09.02.2023 р.;

- три заняття з учнями 4, 5, 7, 9 класів Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Зустріч зими – весною. Стрітення – походження свята. Стрітенська свічка» - 09-10.02.2023 р.;

- заняття з учнями 4-го класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Яворівський НПП – природоохоронна установа» - 10.02.2023 р.;

- два заняття з учнями 1 та 3 класів Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Перші ознаки весни. Першоцвіти»- 16.02.2023 р. та 15.03.2023 р.;

- заняття з вихованцями ЗДО №2 смт Івано-Франкове «Малятко». Середня та старша групи «Перші ознаки весни» - 21.02.2023 р.;

- заняття з учнями 7 та 9 класів Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Ефемероїди – ранньовесняні рослини» - 15.03.2023 р.;

- два заняття з учнями 3-4 класів Порічанської ЗЗСО І-ІІІ ступенів та учнями 5-го кл. Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Лісові екосистеми» - 21.04.2023 р. та 27.09.2023 р.;

- заняття з учнями 2-го кл. Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка «Значення лісу в природі та житті людини» - 28.09.2023 р.;

- два заняття на екологічній «Стежці Івана Франка» з учнями 5-го кл. №54 школи м. Львова «Лісові екосистеми» - 31.10.2023 р. та з учнями 1-го кл. СЗШ №97 м. Львова «Значення лісу в природі та житті людини» - 10.11.2023 р.

- 19 занять із вихованцями гуртка «Юні друзі природи» Центру позашкільної освіти Івано-Франківської селищної ради: «Значення природи в житті людини»; «Особливості природи нашого краю»; «Природно-заповідні об'єкти області»; «Сезони зміни в природі. Відліт птахів»; «Осінь в лісі»; «Погода і клімат. Проведення спостережень за погодою»; «Листопад. Зміна забарвлення листків»; «Флора України. Різноманітність рослинного світу»; «Роль рослин в природі та житті людини»; «Різноманіття рослинних угруповань: степи, луки, ліси, болота»; «Основні рослинні угруповання регіону»; «Водна та навколводна рослинність»; «Охорона рослин. З-н України «Про рослинний світ»»; «Червона книга України. Рослинний світ. Зелена книга України»; «Збережемо хвойні насадження»; «Життя рослин і тварин взимку»;

- керівництво 8-ми навчальними та переддипломними практиками студентів: Львівського університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. Гжицького, Львівського національного університету природокористування.

- 17 екопросвітницьких екскурсій.

Підготовлено та проведено 12 заходів і акцій:

«Різдво для воїна», плетіння новорічно-різдвяних віночків з ялини. Захід спільний з відділом освіти, культури, молоді та спорту Івано-Франківської селищної ради – 04.01.2023 р.;

відкриття еколого-просвітницького візит-центру у відпочинковому осередку «Верещиця» Яворівського НПП – 03.03.2023 р.;

три акції «Зігрій воїна», виготовлення окопних свічок для воїнів ЗСУ з участю учнів 4-5 класів Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка – 22.02.2023 р., 16.11.2023 р. та 15.12.2023 р.;

«Зустріч лелеки». Учні 2-Б класу Івано-Франківського ЗЗСО І-ІІІ ст. ім. Івана Франка – 17.03.2023 р.;

до Всесвітнього дня Землі з курсантами Навчально-тренувального центру «Верещиця» Львівського державного університету внутрішніх справ – 20.03.2023 р.;

до Всесвітнього дня Землі, учні 1-4 класів Порічанської ЗЗСО І-ІІІ ступенів – 21.04.2023 р.;

до Дня захисту дітей – 01.06.2023 р.;

урочисті збори працівників з нагоди Дня працівника природно-заповідної справи та 25-ї річниці створення установи – 07.07.2023 р.;

екомистецький захід «Веселий Гарбуз» в якому взяли участь гуртківці та учні ХПТУ ім. Й.П. Станька – 18.10.2023 р.;

«Різдвяна свічка для воїна», із сім'ями загиблих воїнів Івано-Франківської громади, спільно з Івано-Франківською ОТГ – 05.12.2023 р.;

«Збережи життя ялинці», виготовлення новорічних віночків спільно із учнями 5 класу - 15.12.2023 р.

Прийняли участь в:

- 7 науково-практичних конференціях:

«Формування екологічної компетентності здобувачів освіти» спільно з вчителями біології, основ здоров'я Яворівської ТГ на базі Яворівської ЗЗСО I-III ступенів №3 ім. Т. Шевченка. Доповідь «Яворівський НПП – 25 років на Розточчі» - 20.03.2023 р.;

Міжнародній науково-практичній конференції «Географічна освіта і наука: виклики і поступ», присвячена 140-річчю географії у Львівському національному університеті ім.І.Франка (Львів 18.05.2023 р.);

(Онлайн) «Екологічна грамотність, еколого-орієнтована діяльність» спільно з вчителями природничих дисциплін та керівників гуртків туристсько-краєзнавчого і еколого-натуралістичного напрямку. Спецкурс: Екологічна грамотність та популяризація здоров'язбереження в сучасному освітньому просторі. Львівський інститут післядипломної освіти. Доповідь: «Яворівський НПП – 25 років на Розточчі», доповідач Годованець О. - 23.05.2023 р.;

(Онлайн) «Здоров'язберезувальні технології в освітньому просторі» спільно з вихователями закладів дошкільної освіти. Львівський інститут післядипломної освіти. Доповідь: «Застосування технологій природотерапії для підростаючого покоління», доповідач Годованець О. - 31.05.2023 р.;

(Онлайн) «Екологічна грамотність, еколого-орієнтована діяльність» спільно з вчителями природничих дисциплін (біологами, хіміками, географами). Спецкурс: Екологічна грамотність та популяризація здоров'язбереження в сучасному освітньому просторі. Львівський інститут післядипломної освіти. Доповідь: «Магніти Яворівського НПП» доповідач Годованець О. - 07.06.2023 р.

науково-практичній конференції «Охорона видів і оселищ НАТУРА 2000 на території Розточанського національного парку», м. Звезжинець (Республіка Польща) – 21-22.09.2023 р.;

(Онлайн) Міжнародній науково-практичній конференції «Екологія і раціональне природокористування: від теорії до практики», організованій Міжнародною академією прикладних наук в Ломжі (Польща) (15.11.2023 р.).

- 1 семінарі:

«Лікарські рослини та їх використання для приготування вітамінних чаїв», на базі Бердихівського ЗЗСО I-III ст. - 01.12.2023 р.

- 10 зустрічах:

2 робочих зустрічах з учасниками проекту **Еразмус+** із ЛНУП (30.05.2023 р. та 06.09.2023 р.;
робочій зустрічі з метою обміну досвідом із колегами з НПП «Холодний Яр» - 25.10.2023 р.;

онлайн-зустрічі щодо написання Проектів організації території, ФЗТ – 23.10.2023 р.;

робочій зустрічі (виробнича нарада) зацікавлених сторін щодо обговорення основних цілей і завдань Проекту організації території Яворівського НПП – основного документа, що визначає стратегію розвитку природоохоронної установи на 10 наступних років – 30.11.2023 р.

онлайн-зустрічі щодо моніторингу та звітування SMART та фотопасток за 11 місяців 2023 р. на території установи, ФЗТ – 06.12.2023 р.;

(онлайн) підсумковій зустрічі щодо навчання з дизайну – 12.12.2023 р.;

онлайн-зустрічі з ФЗТ щодо підготовки інформаційних стендів – 29.12.2023 р.

- 4 засіданнях:

онлайн-засідання кафедри туризму ЛНУП «Освітньо-професійна програма «Туризм і рекреація» бакалавр і магістр» - 07.03.2023 р.;

онлайн-засідання Національного оргкомітету з підготовки до Всесвітнього дня прибирання - 01.08.2023 р.;

3 онлайн-засіданнях Робочої групи з підготовки пропозицій щодо реформування державної системи моніторингу довкілля в Україні за напрямом «Біорізноманіття» - 10.08.2023 р. та

06.12.2023 р.

- 5 онлайн-тренінгах:

першому smm-тренінзі щодо безпечного ведення соцмереж, зменшення ризиків втрати чи зламу сторінки facebook - 20.04.2023 р.;

smm-тренінзі щодо безпечного ведення соцмереж (сайт, facebook), переклад на англійську мову та розробка частини сайту «Чим зайнятись», майбутні тренінги та ін. - 07.06.2023 р.;

тренінзі щодо правильного використання фотографій з фотопасток, наданих ФЗТ - 04.07.2023 р.;

щодо «Написання текстів» на сторінки соцмереж - 11.07.2023 р.;

в другому тренінзі із написання текстів від Отара Довженко - 18.07.2023 р.;

- в онлайн-вебінарі «Євроінтеграція: забезпечення стійкого розвитку вищої освіти та суспільства в Україні» (Кластерний захід з цифровізації та інновацій для суспільного розвитку) в рамках проєкту ЕРАЗМУС - 25.07.2023 р.

- нарадах:

онлайн-нараді щодо Проєкту організації території – 03.03.2023 р.;

онлайн-нараді щодо стану біосферних резерватів. Департамент природно-заповідного фонду та біорізноманіття Міндовкілля – 07.03.2023 р.;

нараді щодо підготовки каталогу перспективних рекреаційних об'єктів для НПП та КБЗ – 09.03.2023 р.

- круглих столах:

онлайн участь у круглому столі з міжнародною участю «Розвиток туризму і рекреації в Україні в умовах сьогодення: тенденції та перспективи» присвячений дню науки в Україні. Кафедра туризму ЛНУП – 26.05.2023 р.;

із фахівцями природоохоронної справи в арборетумі структурному підрозділі Ботанічного саду НЛТУ України – 07.11.2023 р.

В рамках співпраці з науковими установами, вищими навчальними закладами продовжено спільні дослідження:

- дослідження мікроклімату болотних екосистем (географічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка);

- диференціація популяцій журавлини болотної під впливом екологічних факторів (Львівський національний університет природокористування).

2.7. Формування фондів наукових матеріалів (поповнення колекційних матеріалів, фенотек, ценотек тощо).

Спостереження на території парку ведуться з використанням програми SMART співробітниками науково-дослідного відділу (2 шт.) та служби державної охорони (6 шт.).

У 2023 році здійснено 193 виходи (польові виходи, рейди, патрулювання), під час яких зафіксовано 938 спостережень, що включають ботанічні, зоологічні та інші спостереження.

На території парку у 2023 році було встановлено фотопастки для зимового і літнього моніторингу. Для зимового моніторингу великих хижих ссавців використовували 3 фотопастки, зафіксовано 256 ефективних днів а для літнього 4 фотопастки і зафіксовано 56 ефективних днів.

Фенотека збільшилась на 18 кліматичних карток спостереження.

За цей рік науковий гербарій поповнився на 34 гербарних листки.

3. Відомості про здійснені науково-технічні заходи.

3.1. Наявність і характеристика діяльності стаціонарів, гідрометеостанцій, гідропостів, станцій фонового моніторингу тощо (у разі відсутності відмітити шляхи отримання гідрометеоданих).

Відсутні. Кліматичні показники для Літопису природи парк отримує на Яворівській метеостанції.

3.2. Характеристика наукових полігонів, постійних пробних площ.

Продовжено дослідження на ботанічних, лісівничих пробних площах, комплексних маршрутах, орнітологічних, теріологічних маршрутах, закладених в попередні роки.

Впродовж року закладено 67 моніторингові пробні площі в рамках створення моніторингової мережі тестових пробних площ для здійснення спостережень за станом лісових насаджень Українського Розточчя. Метою створення мережі є встановлення впливу змін клімату на ліси, прогнозування процесів розвитку деревостанів, а також включення цих моніторингових ділянок до загальноєвропейської моніторингової мережі.

4. Відомості про здійснені природоохоронні заходи на території установи ПЗФ, інших територіях та об'єктах природно-заповідного фонду за участю працівників установи ПЗФ.

4.1. Заходи з охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів грибів, рослин та тварин, рослинних угруповань та природних середовищ (оселищ), відновлювальні заходи, заходи з боротьби із шкідливими чужорідними видами рослин та тварин.

Здійснено активні природоохоронні заходи:

- Проведено викошування вирубування самосіву дерев в: Млинківському ПНДВ кв.1 вид.7, 10, кв.2 вид. 2.

4.2. Робота в розсадниках, розплідниках, центрах відтворення та реабілітації диких тварин.

В парку діє Центр розведення та збереження нащадків диких коней-тарпанів, який розміщений неподалік с. Дубровиця в урочищі Мочари на території Млинківського природоохоронного науково-дослідного відділення (площа 14 га). Головна мета центру: збереження генофонду нащадків диких коней-тарпанів, створення належних умов для утримання та розведення, розвиток кінного туризму, рекреації та екоосвіти у Яворівському НПП. На цей час в Центрі є 5 коней породи коник польський: 1 жеребець і 4 кобили.

5. Інформація про діяльність наукової (вченої) або науково-технічної ради установи ПЗФ.

Планом роботи НТР Яворівського національного природного парку на 2023 р. було передбачено провести 2 засідання НТР. Впродовж 2023 р. проведено 2 засідання відповідно до плану та 2 засідання бюро.

Перше засідання відбулось 26 липня 2023 р., на якому розглянуто питання:

1. Про основні результати досліджень за темою „Літопис природи” за 2022 р.
2. Про Ліміти на використання природних ресурсів на території Яворівського НПП на 2024 р.
3. Про подання запитів на фінансування природоохоронних заходів до державного та обласного екологічних фондів на 2024 р. щодо виконання завдань, передбачених Проектом організації території Яворівського НПП.
4. Про зміну складу Науково-технічної ради Яворівського національного природного парку.

Різне

1. Про затвердження рішення бюро Науково-технічної ради Яворівського НПП

Друге засідання відбулось 20 грудня 2023 р., на якому розглянуто питання:

1. Про виконання плану природоохоронних заходів Яворівським НПП за 2023 р.
2. Про річний план заходів Яворівського НПП на 2024 р.
3. Про підсумки науково-дослідної діяльності Яворівського НПП за 2023 р.
4. План науково-дослідної діяльності Яворівського НПП на виконання Програми «Літопис природи» на 2024 р.
5. План роботи Науково-технічної Ради Яворівського НПП на 2024 р.
6. Про підсумки екоосвітньої, рекреаційно-туристичної та міжнародної діяльності Яворівського НПП за 2023 р.
7. План еколого-освітньої діяльності Яворівського НПП на 2024 р.

Різне.

1. Про технічне завдання на розроблення Проекту організації території Яворівського національного природного парку, охорони, відтворення та рекреаційного використання його природних комплексів і об'єктів.

2. Про проведення чергового лісовпорядкування території Яворівського НПП.
3. Про підготовка Проекту в рамках Програми транскордонного співробітництва Interreg NEXT Польща-Україна 2021-2027 рр.

6. Інформація про фінансування, приладове та господарське забезпечення наукової діяльності.

Фінансування наукової діяльності:

зарплата наукових співробітників – 533535,76 грн.

на виконання заходів – 0 грн.

Приладове та господарське забезпечення

В користуванні наукового відділу наявні наступні прилади та матеріали:

Монітор Samsung SyncMaster 71 - 1 шт.

Принтер HP Laser Jet 1320 – 1 шт.

BACK-UPS APC BK500j – 1 шт.

Комп'ютер Technic Puo Pu 2667 – 1 шт.

FAX-USP Модем – 1 шт.

Бінокль БПЦ «Байгъш».

Навігаційний пристрій GPS eTrex Vista C– 1 шт.

Digital Camera 4 mp. OLYMPUS-765– 1 шт.

19" Монітор Samsung SM 943N LCD.

Системний блок MB ASUS P5KPL/CPu C2D 2,2/ 2Gb/ 500Gb/ CD/DVD-RW/FDD – 1 шт.

HP Photosmart C4283 – 1 шт.

Колонки Genius SW-HF 5.1 5005 – 1 шт.

Висотомір Hoglof – 1 шт.

Друкарка EPSON 120 – 1 шт.

ББЖ Powercom BNT – 1 шт.

Комп'ютер Technic – 1 шт.

Цифровий фотоапарат Nikon 5300 – 1 шт.

Мостова камера NICON COOLPIX P 1000 p frctcefhfvb – 1 шт.

ББЖ Proxima – 2 шт.

Аудіозаписувач Tascam DR-40 X – 1 шт.

7. Міжнародне співробітництво установи ПЗФ.

7.1. Відомості про працівників установи ПЗФ, що уповноважені на міжнародне співробітництво (підрозділ установи ПЗФ, найменування закінченого вищого навчального закладу, рік його закінчення, спеціальність, стаж роботи у науковій сфері та в установі ПЗФ, знання іноземних мов).

Маруняк С.С. – директор, Український державний лісотехнічний університет, 2004 р., спеціаліст з лісового господарства, стаж роботи в установі – 20 років, знання іноземних мов: російська, польська – вільно, англійська – із словником.

1.2. Участь установи ПЗФ у міжнародних програмах, грантах, проектах (їх назви та учасники, стан виконання, результати).

В Яворівському НПП реалізується 2 проекти.

1. «Підтримка природно-заповідних територій в Україні», який впроваджується в рамках Німецької Фінансової Кооперації (FC) і фінансується за рахунок Кредитної Установи для Відбудови (KfW)

Терміни реалізації проекту: травень 2016 – 30 квітня 2025.

Мета проекту: покращення управління та ефективності обраних природоохоронних територій в Україні, а також збільшення чи підтримування на високому рівні сприйняття таких територій місцевими громадами.

Заходи проекту:

Закупівля (комп'ютерного обладнання, програмного забезпечення та аксесуарів, а також фототехніки; автомобілів та мотоциклів; уніформи для інспекторів з охорони);

Екологічно спрямована і енергоефективна архітектура та інфраструктура (ремонт будівель, енергоефективна модернізація корпусу будівлі (додаткове утеплення, заміна вікон тощо), нове центральне опалення та інші системи (наприклад, електричні); зміна внутрішнього планування (демонтаж/будівництво нових стін, встановлення дверей, технічних об'єктів, обігрівачів); розширення будівель та/або будівництво повністю нових будівель).

Підвищення спроможностей та навчання працівників природоохоронних установ.

Партнери

1. Яворівський національний природний парк;
2. Карпатський національний природний парк;
3. Карпатський біосферний заповідник;
4. Національний природний парк «Синевир»;
5. Вижницький національний природний парк;
6. Верховинський національний природний парк;
7. Ужанський національний природний парк;
8. Природний заповідник «Горгани»

14 млн. EUR (загальна вартість для усіх партнерів).

2. **Проект “Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості” (UniClaD) (Програма Європейського Союзу ЕРАЗМУС+КА2)**

Терміни реалізації проекту: 15.01.2020 – 19.11.2024

Загальна мета: розвиток потенціалу університетів як складової частини агропромислових кластерів. Створення інноваційних центрів як передумови для розвитку та успішного функціонування агропромислових кластерів.

Основні завдання:

- розвиток ланцюжка: магістр – аспірант/кандидат наук – дослідник, як первинна ланка та дослідник-розробник проекту- виконавець, як заключна ланка;
- сенсифікація бізнесу, місцевих органів влади, науки та освіти до співпраці в рамках кластерів, заснованих на принципах взаємовигоди;
- підвищення потенціалу бізнесу, науки та освіти для розвитку та роботи в рамках кластеру (за допомогою спеціальних тренінгів та спеціальних модулів, включених до магістерських та аспірантських навчальних програм);
- запровадження в університетах спеціальних структурних заходів як основи для діяльності, що проводиться в рамках кластерів;
- підвищення практичної цінності досліджень, дисертацій та магістерських робіт студентів, а також працевлаштування студентів;
- створення умов для кращої інтеграції інновацій в агровиробництво на принципах сталості.

Діяльність:

- розробити спеціальні модулі для магістрів та аспірантів, такі як: статистика, розробка проектів, економіка, модулі, спрямовані на сучасні виклики: зміни клімату, зобов'язання КС 21, продовольча безпека, подолання бідності;
- вивчити досвід ЄС у сфері університетської діяльності в рамках кластерів та поширити цю інформацію серед зацікавлених сторін;
- організувати спеціальні тренінги, навчальні поїздки для представників бізнесу, науки та освіти, щоб показати переваги та створити потенціал для співпраці в рамках кластеру;
- розробити законодавчу базу, яка визначає правила та умови функціонування університетів у кластерах, відповідно до національного законодавства;
- створити передумови для створення чотирьох кластерів (управління водними ресурсами та аквакультури, нові технології (ІТ) у сільському господарстві, агротуристичний кластер та виробництво та переробка молока з акцентом на традиційну місцеву продукцію, біотехнології в птахівництві);
- розробка магістерських та дисертаційних робіт відповідно до пілотних проектів.

Яворівський національний природний парк в проекті є партнером Львівського національного університету природокористування, який працюватиме над створенням експертного центру, розроблятиме програми для розвитку сільських територій і є передумовою для створення кластеру.

Всього в проекті 23 партнери.
Загальна вартість проекту 985255,00 EUR, вартість Яворівському НПП - 18150 Євро.

7.3. Участь установи ПЗФ у підготовці/виконанні міжнародних угод (договорів, конвенцій тощо).

Угода між Яворівським національним природним парком та Розточанським парком народовим (Республіка Польща), існує з 1999 р., поновлена 09.08.2021 р.

Угода про спільну рекреаційну діяльність між Яворівським національним природним парком та туристичним бюро «Qvand» м. Томашів Любельський (Республіка Польща) від 21.05.2018 р.

7.4. Закордонні відрядження працівників установи ПЗФ (мета, країна відрядження, результат, пропозиції):

24.03.2023 р. - 01.04.2023 р. – участь у навчальній поїздки в рамках Проекту «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості» (UniClaD) (Програма Європейського Союзу ЕРАЗМУС+КА2), м. Відень (Австрія), Федеральний інститут аграрної економіки (Любинець І.П., Годованець О.Б.).

10.09.2023 р. - 16.09.2023 р. – участь у навчальній поїздки в рамках Проекту «Підвищення спроможності університетів ініціювати та брати участь у розвитку кластерів на принципах інновацій та сталості» (UniClaD) (Програма Європейського Союзу ЕРАЗМУС+КА2), м. Дебрецин (Угорщина), університет Дебрецина (Годованець О.Б., Гащук Х.В.).

21-22.09.2023 р. - участь в науково-практичній конференції «Охорона видів і оселищ НАТУРА 2000 на території Розточанського національного парку», м. Звезинець (Республіка Польща) (Любинець І.П.).

7.5. Іноземні відвідувачі на території установи ПЗФ (країна, установа/організація, мета, результат).

В 2023 р. Яворівський національний природний парк відвідували іноземні туристи:

03.02.2023 р. – учасники передачі автомобілів природоохоронним установам - 2 осіб з Литви.

13-14.05.2023 р. – учасники велопробігу з Республіки Польща – 40 осіб.

07.07.2023 р. – учасники урочистих зборів з нагоди Дня працівника природно-заповідної справи та 25-ї річниці установи, (2) представники з Республіки Польща – директор Розточанського НП та директор туристичного агенства КУАНТ.

11.11.2023 р. – робоча зустріч із польськими колегами із Розточанського парку (2 осіб).

8. Інформація про надані платні послуги, пов'язані з науково-дослідницькою діяльністю з охорони, відтворення та раціонального використання природних ресурсів, проведенням експертиз та лабораторних аналізів (назва послуг, отримані кошти за окремі послуги).

Платні послуги не надавались.

9. Пропозиції щодо вдосконалення наукової та науково-технічної діяльності установи ПЗФ, поліпшення охорони, збереження та відтворення рідкісних і зникаючих видів грибів, рослин та тварин, рослинних угруповань та природних середовищ (оселищ), відновлення порушених екосистем, боротьби із шкідливими чужорідними видами рослин та тварин, використання методик та методів наукових досліджень.

З метою повторної інвентаризації рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України, мохів, грибів, лишайників, безхребетних та природних середовищ необхідно виділяти фінансування на залучення спеціалістів для дослідження цих напрямків. Також бажано збільшити фінансування на заходи, спрямовані на підтримання історично сформованої фітоценотичної структури лучно-болотних угруповань.

Начальник науково-дослідного відділу
Яворівського НПП
10. 01. 2024 р.

Ірина ЛЮБИНЕЦЬ